

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Poul Sørensen* til statsministeren:

„Vil statsministeren tage skridt til nedsettelse af et uvildigt nævn, der efter folketingets beslutning kan træde til, hvis arbejdsmarkedets overenskomstforhandlinger ender uden resultat, så folketinget ikke selv skal fastsætte lønhøjden?“

Poul Sørensen: Det spørgsmål, jeg rejser i dag, tager udelukkende sigte på den situation, at folketinget igen får overdraget den opgave at fastsætte arbejdsmarkedets lønninger. Jeg er sikker på, at de aller fleste her i landet har det håb, at parterne så ofte som muligt vil klare spørgsmålene selv, men gang på gang har vi jo oplevet, at problemerne til slut blev henvist til folketinget.

Den almindelige fremgangsmåde har været, at regeringen, efter at strejker og lockouter var varslet eller trådt i kraft, bad folketinget om at træde til. Men i fjor så vi oven i købet den ene af de to parter som deltager i ønsket om, at problemerne skulle klares i folketinget. Når vi er nået så vidt, at regeringen omtrent med den ene part i hånden kommer med et lovforslag om lønfastsættelsen til øjeblikkelig afgørelse, mener jeg, det er nødvendigt, at folketinget garderer sig. Folketinget er ikke valgt til at fastsætte indkomsterne, og de bør heller ikke kunne sættes til politisk auktion. Det må efter det, der skete i fjor og tidligere, føles naturligt af alle — også af de to parter — at tinget nu forbereder sig til næste gang, det stilles over for disse problemer.

Jeg tror, det vil være en fordel, om vi ligesom i Norge havde et uvildigt, sagkyndigt organ, der i tilfælde af en lønkonflikt kunne påtage sig at gennemgå materialet — altså et organ, som folketinget kunne henvise materialet til i stedet for selv at påtage sig lønfastsættelsen. Derfor har jeg ønsket at give mit bidrag til, at vi allerede nu kan forberede nedsættelsen af nævnet, og det er det, jeg har opfordret den højtærede statsminister til at tage initiativet til.

Statsministeren (J. O. Krag): Jeg takker det ærede medlem for spørgsmålet og skal

indledningsvis sige, at jeg har den opfattelse, at det må foretrækkes, at arbejdsmarkedets parter selv forhandler sig til rette om overenskomstforhold, og at parterne gør det på en måde, der er i overensstemmelse med landets økonomiske udvikling.

Dernæst vil jeg gerne bemærke, at det forekommer mig at være et ejendommeligt tidspunkt, det ærede medlem har valgt at stille sit spørgsmål på. Forholdet er jo det — og dette må være det ærede medlem bekendt — at hovedorganisationerne netop i den seneste tid har forhandlet sig til rette om nye forhandlingsregler, der skal godkendes af de kompetente forsamlinger i denne måned. Hvis vi skred til at nedsætte permanente voldgiftsnævn som foreslået i spørgsmålet, kunne det få en uheldig og uønsket indflydelse på disse forhandlinger.

Om forholdene i Norge, som det ærede medlem nævnte, skal jeg oplyse, at man i Norge så langt tilbage som i 1952 indførte dels et centralt lønnævn, dels forskellige lokale lønnævn. Denne ordning afløste en ordning med tvungen voldgift, der blev oprettet i 1944. Når den norske regering i 1944 etablerede en sådan tvungen voldgiftsordning, var det med henblik på de særlig vanskelige forhold, man ventede i efterkrigsårene. Men da man nåede frem til 1952, ønskede man ikke den tvungne voldgift bevaret; man ophævede den og nedsatte disse permanente nævn. Man ønskede i Norge, at hovedreglen skulle være, at parterne på arbejdsmarkedet skal bære hovedansvaret for arbejdsfred og lønudvikling, og den norske forligsmandslov er indrettet herpå nogenlunde som den danske.

Den norske ordning af 1952 er en frivillig ordning. Den bygger på, at parterne selv i fællesskab kan benytte sig af den. Ordningen er den, at parterne, når direkte forhandling og almindelig mægling har vist sig forgæves, i fællesskab kan indbringe arbejdsconflikter for nævnet. Det er altså et eksempel på frivillig voldgift, hvor det er parterne selv, der har afgørelsen af, om de vil benytte sig af den eller ikke.

Det, der er sket i Norge i den allerseneste tid, er forskelligt herfra, idet man i Norge har gennemført tvungen voldgift i en konflikt mellem den norske arbejdsgiverforening og LO. Dette er sket ved en speciel lov af 24. april i år, der i konflikten mellem de to